

ІНВЕСТИЦІЙНА ПРИВАБЛИВІСТЬ УКРАЇНИ
В УМОВАХ РИНКОВОГО ГОСПОДАРЮВАННЯINVESTMENT ATTRACTIVENESS OF UKRAINE
IN THE CONDITIONS OF MARKET ECONOMY

УДК 330.322

<https://doi.org/10.32843/infrastruct40-8>**Бохонко І.В.**к.е.н., асистент кафедри менеджменту
організацій
Національний університет
«Львівська політехніка»**Жигало І.І.**к.е.н., старший викладач
кафедри менеджменту організацій
Національний університет
«Львівська політехніка»**Слободюк А.**магістр
Національний університет
«Львівська політехніка»**Bokhonko Iryna**

National University «Lviv Polytechnic»

Zhygalo Ivan

National University «Lviv Polytechnic»

Slobodiuk Alla

National University «Lviv Polytechnic»

У статті досліджено стан інвестиційної привабливості України та особливості інвестиційного клімату на сучасному етапі розвитку. Інвестиційна привабливість України є одним з найважливіших елементів, на якому базується добробут держави, розвиток економіки, виробництва, підприємства та бізнесу. При сприятливих умовах інвестування в Україну це сприятиме розширенню ефективності інвесторів, розширенню механізмів та інструментів інвестування та затримці інвестиційних проектів. Буде розвиватися збільшення інвестицій в економіку України та соціально-економічний розвиток регіонів. Авторами виявлено основні причини погіршення інвестиційного середовища та запропоновано шляхи поліпшення його. Проаналізовано позиції України у міжнародному інвестуванні та її міжнародний рейтинг. На основі SWOT – аналізу здійснено аналіз інвестиційної привабливості та запропоновано вектор спрямованості стратегічного орієнтування покращення інвестиційного клімату України.

Ключові слова: інвестиційна привабливість, інвестиції, інвестиційний клімат України, стратегія, аналіз.

В статье исследовано состояние инвестиционной привлекательности Украины

и особенности инвестиционного климата на современном этапе развития. Инвестиционная привлекательность Украины является одним из важнейших элементов, на котором базируется благосостояние государства, развитие экономики, производства, предприятия и бизнеса. При благоприятных условиях инвестирования в Украину это приведет к расширению эффективности инвесторов, расширению механизмов и инструментов инвестирования и задержке инвестиционных проектов. Будет развиваться увеличение инвестиций в экономику Украины и социально-экономическое развитие регионов. Авторами выявлены основные причины ухудшения инвестиционной среды и предложены пути улучшения его. Проанализированы позиции Украины в международном инвестировании и ее международный рейтинг. На основе SWOT – анализа осуществлен анализ инвестиционной привлекательности и предложено вектор направленности стратегического ориентира улучшения инвестиционного климата Украины.

Ключевые слова: инвестиционная привлекательность, инвестиции, инвестиционный климат Украины, стратегия, анализ.

The article deals with the state of investment attractiveness of Ukraine and peculiarities of the investment climate at the present stage of development. Today, attracting investment contributes to the introduction of new technologies, the renewal of worn-out fixed assets, the creation of new ones, jobs and other important components that contribute to the development of countries, their regions and industries. Striving for openness of the economy, increasing the competitiveness of national production, gaining confidence in participation in international financial exchange causes the world market the need to create conditions for attracting foreign investment. The hallmark of investment attractiveness is the importance of improvement investment climate thanks to a coherent set of interconnected activities policies of public institutions and private entities in the absence of external ones significant negative factors of influence. However, only one factor is sufficient dramatically reduce the country's attractiveness to investors. In conditions of investment deficit resources, an entity that has its own means or ability to attract them in one way or another, always faces the choice of region, industry and enterprise where it will be implemented investment project. The basis of this choice is to evaluate the investment attractiveness of the object investment. Such an assessment should answer the question of where, when and how much resources can be channeled by the investor in the investment realization process. The authors identified the main reasons for the deterioration of the investment environment and suggested ways to improve it. The positions of Ukraine in international investment and its international rating are analyzed. On the basis of the SWOT analysis, the investment attractiveness analysis was carried out and the vector of the strategic orientation of improving the investment climate of Ukraine was proposed. In order to overcome the shortcomings and further improve investment attractiveness of Ukraine, stimulation of foreign direct investment in the Ukrainian economy should become a key element of public policy and include improvement of the legal framework of investment activity, transparency of the privatization process, stimulation of attraction of investments in intellectual capital, development corporate governance, forming a positive image of the country for foreign investors.

Key words: investment attractiveness, investment, investment climate of Ukraine, strategy, analysis.

Постановка проблеми. Сьогодні Україна в час великих перетворень, нестабільності ступає великими кроками до нового етапу економічного розвитку. Процвітання країни в першу чергу залежить від загального добробуту населення, зростання життєвого рівня в країні. На все це значний вплив має інвестиційна привабливість держави для потенційних іноземних інвесторів. А вже від обсягів інвестування та напрямків вкладення капіталу значною мірою залежить розвиток соціально-економічних питань та економіки загалом. Будь-якій державі, яка хоче розвитку та процвітання дана проблема є дуже важливою. На сьогодні для економічного розвитку нашої держави обсяг внутрішніх фінансових

ресурсів є недостатнім. У зв'язку з чим, привабливими стають кошти іноземних інвесторів.

Наявність сприятливого інвестиційного клімату забезпечує довіру та впевненість потенційних інвесторів у доцільності та безпечності вкладення фінансових ресурсів у потенційно привабливі об'єкти. Для його підвищення застосовують певні рішення, проте на сьогоднішній день цього не достатньо і клімат інвестицій залишається в негативній площині. Такий стан стримує Україну в модернізації економіки, виходу із системної кризи та зростання життєвого рівня населення.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Проблематика інвестиційного клімату України

активно досліджується та обговорюється з року в рік. Ухвалено низку законів та інших нормативно-правових актів.

Серед науковців, які досліджували питання, пов'язані з інвестиційною привабливістю слід відмітити таких, як Г.І. Рзаєв, В.О. Вакулова, які окреслили методики оцінки інвестиційної привабливості[1], Т.В. Кулініч, М.А. Мричко, які назвали можливі шляхи підвищення інвестиційної привабливості України[2], Г. Грицаєнко, М. Грицаєнко, які проаналізували інвестиційну привабливість України порівняно з країнами-колишніми республіками СРСР[3] та ін.

Великою популярністю сьогодні користуються результати аналізу інвестиційної привабливості країн, представлені відомими інвестиційними, посередницькими та консалтинговими компаніями і рейтинговими агентствами, а також великими корпораціями, біржами і фінансовими групами та бізнес-журналами, що представляють їхні інтереси.

Постановка завдання. Метою статті є дослідження проблем інвестиційної діяльності в Україні, причини погіршення вітчизняного інвестиційного клімату та визначення шляхів його покращення. Досліджуючи динаміку залучення інвестицій в Україні важливо вирішити низку завдань, зокрема: обґрунтувати доцільність здійснення інвестування в економіку України; узагальнити проблеми, з якими зіштовхуються іноземні та національні інвестори. У роботі визначено найголовнішу серед існуючих деструктивних тенденцій це проблема нестачі інвестиційних ресурсів у економіці України та відсутність умов для створення сприятливого інвестиційного клімату. Висока інвестиційна привабливість є ключовим фактором підвищення конкурентоспроможності країни, забезпечення високих і стійких темпів економічного зростання.

Виклад основного матеріалу дослідження. Сучасні механізми розвитку економічних систем, на які впливає ринок трансформації диктують необхідність реформування існуючих підходів до забезпечення фінансових ресурсів держави. Нестабільна економічна та політична ситуація в Україні, посилення негативних наслідків світової фінансової кризи потребує більш тісного розвитку та уваги керівництва країни процесам стабілізації економічного зростання.

Без регулярних вливань капіталу в економіку будь-якої країни, її функціонування неможливо. Примноження національного багатства є складним процесом, який залежить від сукупності невід'ємних один від одного факторів. Для того щоб вкладення грошових активів в галузі народного господарства здійснилося, необхідно, щоб цей процес був кимось ініційований. В якості інвесторів можуть виступати приватні особи, підприємства, фінансові посередники та держава.

На сьогоднішній день в Україні система державної підтримки інвестиційної діяльності потребує значних змін та доповнень, що негативно впливає на інвестиційну активність суб'єктів господарювання.

На сьогоднішній день в Україні інвестиційна активність внутрішніх та зовнішніх інвесторів значною мірою стримується за рахунок несприятливого інвестиційного клімату, який є наслідком цілого ряду факторів.

Суб'єкти інвестиційного процесу, перш ніж реалізувати інвестицію, оцінюють всі можливі ризики операції і її доцільність. Якщо інвестор бажає вкласти гроші в розвиток певного підприємства або проекту, він аналізує всю сукупність економічних, гуманітарних, політичних, демографічних, юридичних, екологічних та геополітичних чинників, які характеризують конкретну країну або її окремих регіон. Сукупність названих факторів і визначає інвестиційний клімат держави.

Якщо глянути на світовий ринок, то там попит на вільні інвестиційні ресурси значно перевищує пропозицію, тому держави прагнуть створювати максимально сприятливі умови для залучення внутрішніх і зовнішніх інвестицій.

Тому у багатьох країнах податковою системою передбачено низку пільг на оподаткування прибутку, диференціація податкових пільг в залежності від розмірів інвестицій, зниження податкових ставок в залежності від сфери вкладання коштів, а також зниження податків для підприємств з іноземними інвестиціями. Всі ці рішення здатні привабити інвесторів.

Україна хоч і повільно, але впевнено піднімається у щорічному рейтингу «Ease of Doing Business»: на сьогодні Україна піднялась на 7 сходинок у легкості ведення бізнесу і посіла 64 місце з 190 країн, однак, українське право, що регулює діяльність суб'єктів економічної діяльності, залишається дуже негнучким. Перш ніж почати реалізацію будь-яких інвестиційних планів в Україні, варто знайти відповіді на низку питань юридичного характеру.

Основними причинами зниження активності інвестиційної діяльності в Україні є: несприятливий інвестиційний клімат; недосконала законодавча база; неналежна підготовка інвестиційних проектів та програм та їх недовірливість; нерозвиненість інвестиційних інструментів та інвестиційного ринку.

Отже, важливим джерелом коштів для розвитку національної економіки є іноземні інвестиції. На рис. 1 представлено обсяг іноземних інвестицій в динаміці з 2010–2019 роки станом на перше півріччя.

З рис. 1 видно досить значні коливання обсягів іноземних інвестицій. За досліджувані десять років найбільшими вони були на початку 2014 року, і у 2015 році відбулося різке зменшення обсягів.

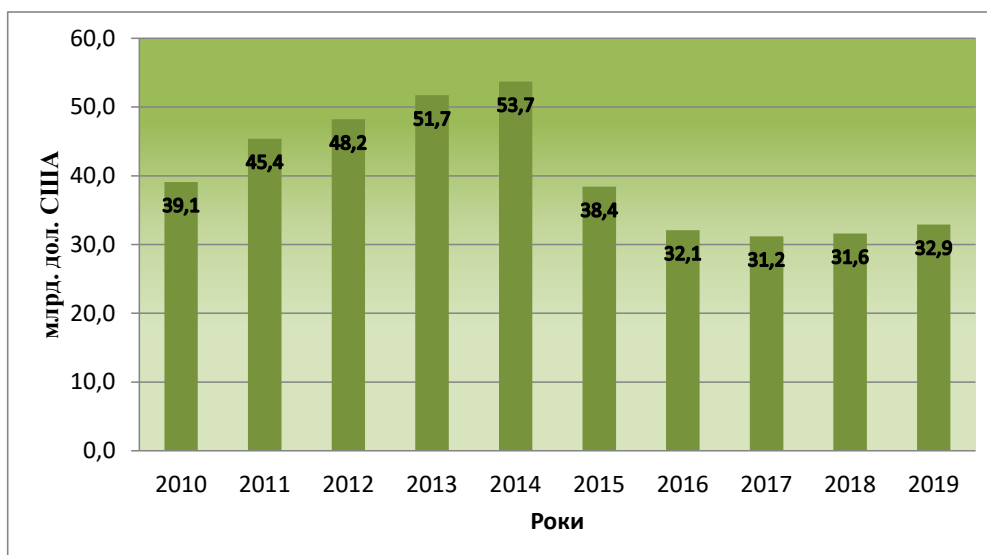

Рис. 1. Обсяг прямих інвестицій в економіці України впродовж 2010–2019 рр.

Джерело: складено за даними [6]

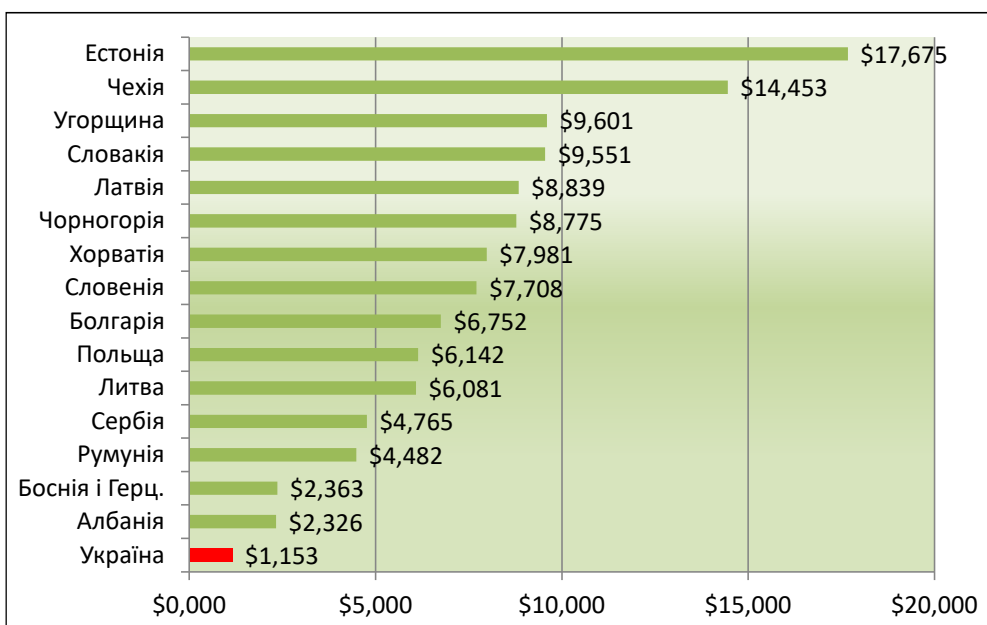

Рис. 2. Обсяг прямих іноземних інвестицій на душу населення станом на 2018 рік у дол. США

Джерело: складено за даними [7]

Таблиця 1

Прямі іноземні інвестиції в економіці України по регіонах станом на січень-червень 2019 року

Частини	Обсяги станом на		Темп приросту (+,-), млрд. дол. США
	01.01.2019	01.07.2019	
	млрд. дол.США		
Західна	2,93	2,99	+0,06
Східна	2,38	2,52	+0,14
Північна	2,45	2,51	+0,06
Південна	6,11	6,27	+0,16
Центральна	1,65	1,79	+0,14
м. Київ	17,37	17,66	+0,29

Джерело: складено на основі [6]

Враховуючи те, що на території України почалися військові дії, нестабільна політична ситуація змінилися в негативну сторону тенденція прямих іноземних інвестицій. Проте у 2019 році ми бачимо незначне, але зростання обсягів інвестицій.

Щоб оцінити обсяги іноземних інвестицій в Україні в порівнянні з іншими країнами світу розглянемо рис. 2. За даного рисунку ми бачимо, що обсяг прямих іноземних інвестицій на душу населення серед представлених країн в Україні найнижчий. Це говорить про те, що хоча динаміка залучення іноземних інвестицій в національну економіку є позитивною, проте на фоні інших держав, вона зростає дуже малими темпами.

Акумулюючи іноземний капітал та забезпечуючи доступ до сучасних технологій і менеджменту, регіональна політика залучення інвестицій націлена на вирішення соціальних програм, що є в регіоні, та є чинником забезпечення сталого економічного зростання.

Нами згруповано області України за географічним розміщенням так, що до західних областей зараховано Закарпатську, Львівську, Івано-Франківську, Чернівецьку, Тернопільську, Рівненську, Хмельницьку та Волинську області; до Східних областей – Харківську, Луганську, Донецьку області; до Південних областей Одеську, Херсонську, Миколаївську, Запорізьку та Дніпропетровську області; до Північних областей – Житомирську, Київську, Сумську, Чернігівську області; і до Центральних областей – Вінницьку, Черкаську, Кіровоградську, Полтавську області.

Окремо виділили місто Київ, оскільки він є лідером по надходженню іноземних інвестицій. Київ – найбільший економічний, фінансовий, науково-освітній та культурний центр України, що втілює сучасні світові тенденції суспільного розвитку та новітні технології, місто численних можливостей із комфортними умовами ведення бізнесу та проживання. Завдяки його промислового, наукового та культурного потенціалу у місті зосереджується велика кількість провідних спеціалістів різноманітних галузей таких як: промисловість, інформаційні технології, торгівля, нерухомість, фінанси тощо, і здобувачів сучасної та якісної освіти[8].

Враховуючи дані, наведені в табл. 1, можемо знову ж таки підтвердити, що у 2019 році відбувається приріст прямих іноземних інвестицій. Адже Дніпропетровщина самодостатній регіон з потужним промисловим та науковим потенціалом, розвинутим сільськогосподарським виробництвом, високим рівнем розвитку транспорту і зв'язку, вигідним географічним положенням та багатими природними ресурсами.

Також досить непогано розвиваються західні області України. Тут найбільше здійснюють іноземних інвестицій у Львівську область. Високий рівень інвестування призводить до активізації

діяльності суб'єктів господарювання у сфері інновацій. Так, за результатами дослідження науковців Кулиняка І.Я. та Копець Г.Р. [4, с. 68-69] Львівська область є найбільш інноваційно активною у промисловості у західній Україні. Також автори зазначають, що інвестиційний та інноваційний розвиток стимулює зростання конкурентоспроможності регіонів, міст, підприємств та організацій у сфері успішного здійснення інноваційних та інвестиційних проектів. Незважаючи на це, слід корегувати та оновлювати інноваційно-інвестиційну стратегію розвитку із врахуванням змінних чинників зовнішнього та внутрішнього середовища, ресурсних факторів, потреб замовників/споживачів інновацій (інвестицій).

Варто зазначити, що українське економічне середовище одночасно і приваблює і відштовхує. Хоча Україна й займає стратегічне географічне положення, має багаті природні ресурси та робочу силу з високим рівнем освіти, що робить її привабливим інвестиційним середовищем, вона ще не досягла свого очікуваного потенціалу через те, що не змогла звести до мінімуму втручання держави у дію ринків, усунути адміністративні перепони, що заважають веденню бізнесу, виконати намічені показники приватизації та стати привабливою для іноземних та внутрішніх інвесторів.

Потенційно Україна може бути однією з провідних країн Європи вкладання прямих та портфельних іноземних інвестицій. Цьому сприяє її великий внутрішній ринок, значний промисловий і сільськогосподарський потенціал, а також вигідність геополітичного розташування України на перехресті торговельних шляхів Європи та Азії.

В умовах структурної перебудови економіки Україна потребує у великих іноземних інвестиціях, що на даний момент є гострою проблемою. У більшості країн (США, Німеччина, Франція, Великобританія) саме іноземний капітал був каталізатором інвестиційної діяльності, який відіграв активну роль у розвитку та перебудові економіки. В останні роки така тенденція особливо характерна для економіки нових індустріальних країн Південно-Східної Азії. В обсязі промислового виробництва Бразилії частка спільних та іноземних підприємств у машинобудуванні, металургії, хімії та нафтохімії становить понад 30%. Україні слід використовувати досвід таких країн. Для залучення інвестицій на взаємовигідних умовах з метою вирішення проблем структурної трансформації, розвитку імпортозаміщення галузі та послідовне розширення експортного потенціалу держави.

Вигідне спрямування інвестиційних вкладень потребує чіткого виокремлення державою основних інвестиційних пріоритетів розвитку національної економіки, одним з яких є туризм як одна з найбільш динамічних та перспективних галузей світової економіки, яка істотно впливає

Рис. 3. Динаміка індексу інвестиційної привабливості України станом на 2009–2019 рр.

Джерело: за даними дослідження Європейської Бізнес Асоціації

на економічний розвиток держави та її регіонів, сприяє створенню нових робочих місць, є джерелом поповнення бюджету та припливу валютних надходжень, поєднує прибутковість з економічною рівновагою. Саме тому, враховуючи велике значення туристичної галузі, Українська держава задекларувала туризм одним із пріоритетних напрямів розвитку національної економіки [5, с. 148].

Удосконалення законодавчої та організаційної бази для підвищення спроможності механізмів забезпечення сприятливого інвестиційного клімату та формування основи для збереження та підвищення конкурентоспроможності вітчизняної економіки є актуальним питанням для подальшого покращення інвестиційного клімату в Україні.

На теперішній час в Україні створено законодавчу базу в сфері регулювання інвестиційної діяльності, яка поступово вдосконалюється з метою досягнення більшого притоку інвестицій та підвищення ефективності їх використання.

Так, Законом України «Про режим іноземного інвестування»[9] для іноземного інвестора в Україні встановлено національний режим інвестиційної та іншої господарської діяльності, тобто рівні умови діяльності з вітчизняним інвестором. Вказаним Законом іноземним інвесторам даються державні гарантії захисту їх капіталовкладень. Іноземні інвестиції в Україні не підлягають

націоналізації, а їх реквізиція може бути здійснена лише у випадках стихійного лиха.

Важливими правовими документами, які регулюють взаємовідносини між суб'єктами інвестиційної діяльності, являються міждержавні угоди про сприяння та взаємний захист інвестицій. Вказані договори є гарантом надання справедливого статусу інвестиціям та захисту їх на території іншої держави. Вони підписані з 70 країнами світу[10].

Для того, щоб оцінити відкритість економіки та інвестиційну привабливість двічі на рік Європейська Бізнес Асоціація вимірює індекс інвестиційної привабливості України. За результатами нової хвилі опитування індекс склав 2,85 балів з 5-ти можливих та опинився у негативній площині (рис.3). Причинами негативної тенденції стали трансформаційні процеси в Україні, які впливають на рішення підприємців щодо інвестицій. Для порівняння, показник попереднього періоду становив 3,07 та демонстрував нейтральне ставлення інвесторів до бізнес-клімату країни. Також, варто зазначити, що є труднощі, з якими зіштовхуються безпосередньо іноземні інвестори: необхідність регулярного поновлення дозволу на тимчасове перебування в країні, неможливість безпроблемної репатріації вкладеного капіталу, труднощі відкриття рахунків для нерезидентів, які передбачають необхідність підтвердження кожної трансакції тощо. Серед низки зрушень, що мають позитивне

відображення на інвестиційну діяльність країни варто виокремити наступні: розпочато судову реформу, прийнято закон про валютну лібералізацію, про товариство з обмеженою відповідальністю, вирішено питання щодо відшкодування ПДВ. Ключовими очікуваннями інвесторів від бізнесу залишаються: фактичне зняття обмежень із валютного врегулювання, боротьба з контрабандою та тінговою економікою, судова реформа, політична стабільність, прозора приватизація, захист прав інтелектуальної власності, покращення інфраструктури.

Отож, узагальнюючи дані [7] виявлено, що головними перешкодами іноземних інвестицій в Україну є: розповсюджена корупція; недовіра до судової системи (інвестори не впевнені у захищеності свого бізнесу); монополізація ринків та захоплення влади олігархами; посилення адміністративного тиску правоохоронних органів; загальне нестабільність політичної ситуації; військовий

конфлікт з Росією; обтяжливе та нестабільне законодавство; спільні інтереси політики та бізнесу; зростання трудової міграції з України.

Таким чином, узагальнюючи вище сказану інформацію та для більш яскравого бачення як позитивних, так і негативних сторін інвестиційного клімату України, ми провели SWOT-аналіз, табл. 2. Для того нами були оцінені сильні і слабкі сторони, можливості та загрози згідно спеціально розроблених шкал[11].

Далі визначали сумарні значення інтегральних оцінок по вертикалі (по стовпцям) та по горизонталі (по рядкам) SWOT-матриці[12, с. 119]. Результати розрахунку інтегральних оцінок наведено в табл. 3.

На основі значень інтегральних оцінок визначимо стратегічні орієнтири. Для цього побудуємо графік вектора спрямованості, який дають чітке уявлення про те, яким чином поєднання сильних і слабких сторін інвестиційного клімату визначає

Таблиця 2

SWOT-аналіз інвестиційного клімату України

Сильні сторони (S)		Слабкі сторони (W)	
Географічне розташування;	S ₁	Ефективність та результативність діяльності державних інституцій;	W ₁
Наділеність країни різноманітними природними ресурсами;	S ₂	Неспроможність досягати домовленості з МВФ;	W ₂
Кваліфікована робоча сила;	S ₃		
Розмір ринку;	S ₄	Відсутність зусиль зосереджених на розмежування політики та бізнес-інтересів;	W ₃
Можливості (O)		Загрози (T)	
Економічний розвиток;	O ₁	Масова корупція;	T ₁
Покращення добробуту населення;	O ₂	Недовіра до судової системи;	T ₂
Зростання рівня заробітної плати;	O ₃	Нестабільна валюта;	T ₃
Технологічне переоснащення, зростання рівня інновацій, збільшення конкурентоспроможності	O ₄	Військовий конфлікт з Росією;	T ₄
		Обтяжливе та мінливе законодавство;	W ₅

Таблиця 3

Інтегральні оцінки інвестиційного клімату України

		Можливості (O)				Загрози (T)						
		O ₁	O ₂	O ₃	O ₄	T ₁	T ₂	T ₃	T ₄	T ₅		
Значимість (k _i)		5	5	4	5	5	5	4	4	5	187,75	
Ймовірність (p _i)		0,95	0,95	0,75	0,95	0,95	0,75	0,75	0,75	0,95		
Сильні сторони (S)	Значимість (a _{si})	SO				ST					630,25	
	S ₁	5	23,75	23,75	15	23,75	23,75	18,75	15	15		23,75
	S ₂	5	23,75	23,75	15	23,75	23,75	18,75	15	15		23,75
	S ₃	5	23,75	23,75	15	23,75	12	8	15	15		15
	S ₄	4	19	12	12	12	12	8	12	12		15
Слабкі сторони (W)	Значимість (a _{wi})	WO				WT					442,5	
	W ₁	4	19	19	12	19	19	15	12	12		19
	W ₂	4	19	12	12	12	12	8	12	12		15
	W ₃	5	23,75	23,75	15	23,75	23,75	18,75	15	15		23,75
-24,75		524				548,75						

місце сучасного стану привабливості держави для потенційних іноземних інвесторів (рис. 4).

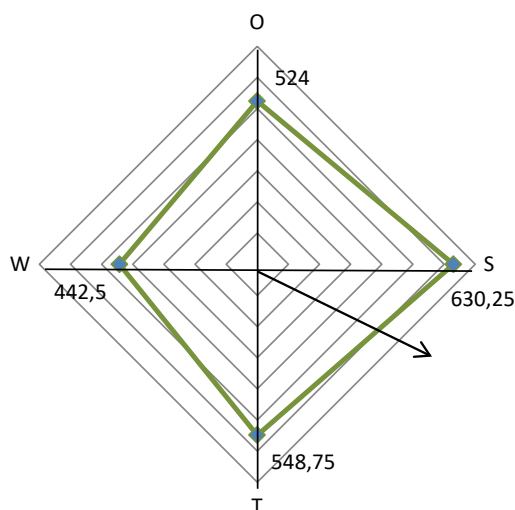

Рис. 4. Графік вектора спрямованості стратегічного орієнтуру покращення інвестиційного клімату України

Таким чином вектор розташувався у зоні ST. Це говорить про те, що для покращення інвестиційної привабливості України, державі необхідно поєднувати найзначніші загрози та сильні сторони інвестиційного клімату для його покращення. Грунтуючись на найвагомійших сильних сторонах, можна найбільш повно захиститися від зовнішніх загроз розвивати сильні сторони та ліквідувати загрози.

Висновки з проведеного дослідження.

В умовах розвитку ринкової економіки одним із загальносвітових показників стабільного розвитку держави та її потенційних можливостей є рівень відкритості економіки та її інвестиційна привабливість. Це сукупність факторів, в яких функціонує національна економіка, які здатні зацікавити або ж відштовхнути потенційних інвесторів. Тому інвестиційна привабливість є головною умовою формування благополучного клімату держави.

На сьогоднішній день існує багато перешкод для інвестицій потенційних інвесторів. Проте, як свідчать результати опитування, впродовж останнього року відбулася низка позитивних зрушень, помітних для бізнесу. Так, топ-менеджери членських компаній Європейської Бізнес Асоціації відмічають лібералізацію валютного законодавства, відносну стабільність національної валюти та рівня інфляції, реалізацію ефективних методів протидії рейдерству, пожвавлення економіки та розвиток електронних сервісів, постійний діалог влади з бізнесом.

Провівши SWOT-аналіз інвестиційного клімату України, ми виявили, що потрібно працювати у напрямку покриття сильними сторонами слабких сторін та намагатися їх ліквідувати.

Інвестори приходять у ту країну, де є привабливе середовище для розвитку бізнесу, де є всім зрозумілі і прозорі закони, спрямовані на підтримку бізнесу, де є інфраструктура для розвитку бізнесу. Що середовище розвиненіше, то привабливіше воно для прямих іноземних інвестицій. Зрозумілість, передбачуваність та впевненість у завтрашньому дні – ось що насамперед має дати країна інвесторів.

БІБЛІОГРАФІЧНИЙ СПИСОК:

1. Рзаєв Г.І., Вакулова В.О. Методики оцінки інвестиційної привабливості на рівні країни та перспективи їх використання в економічному аналізі. *Вісник Хмельницького національного університету. Економічні науки*. 2016. № 3 (1). С. 137–143.
2. Кулінич Т.В., Мричко М. А. Інвестиційна привабливість України та можливі шляхи її підвищення у сучасних умовах. *Національний університет «Львівська політехніка»*. 2013. № 1. С. 80–93. URL: <http://ena.lp.edu.ua/bitstream/ntb/23178/1/6-34-40.pdf> (дата звернення: 11.01.2020)
3. Грицаєнко Г., Грицаєнко М. Інвестиційна привабливість України. *Agricultural and resource economics: international scientific e-journal*. 2017. Вип. 3, № 1. С. 80-93.
4. Кулиняк І.Я., Коpecь Г.Р. Метод аналізу ієрархій як інструмент оцінювання рівня інноваційної активності регіонів Західної України. *Вісник Національного університету «Львівська політехніка»*. Серія: Проблеми економіки та управління. 2017. № 873. С. 60-71.
5. Савицька О.П., Савицька Н.В., Кулиняк І.Я. Формування туристичної привабливості території. *Науковий вісник Національного лісотехнічного університету України: збірник науково-технічних праць*. 2012. Вип. 22.15. С. 148-154.
6. Прямі інвестиції (акціонерний капітал) в економіці України по регіонах. *Державна служба статистики України*. 2019. URL: https://ukrstat.org/uk/operativ/operativ2018/zd/inv_zd/pi_ak_ks_reg_kv/pi_ak_ks_reg_kv_u/arh_pi_ak_ksvr_u.html (дата звернення: 08.01.2020).
7. Індекс інвестиційної привабливості України. *EBA*. 2019. URL: https://eba.com.ua/wpcontent/uploads/2019/07/Invest_UKR_1_half_2019.pdf (дата звернення 10.01.2020).
8. Повозник М. Лідер у сфері інвестиційної діяльності України. *Офіційний портал Києва*. 2018. URL: https://kyivcity.gov.ua/news/kiv_lider_u_sferi_investitsiyno_diyalnosti_ukrani_mikola_povoroznik_na_biznesforumi_u_londoni.html (дата звернення: 09.01.2020).
9. Про режим іноземного інвестування: Закон України від 31 травня 2016 р. № 1390-VIII /Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/93/96-%D0%B2%D1%80> (дата звернення: 11.01.2020).
10. Інвестиційний клімат України. *Міністерство юстиції*. 2019. URL: https://minjust.gov.ua/m/str_11352 (дата звернення: 10.01.2020).

11. Фучеджи В.І. SWOT-аналіз як інструмент антикризового фінансового управління. *Актуальні проблеми розвитку економіки регіону*. 2013. № 9(2). С. 156-161. URL: [http://nbuv.gov.ua/UJRN/aprer_2013_9\(2\)_31](http://nbuv.gov.ua/UJRN/aprer_2013_9(2)_31) (дата звернення: 11.01.2020).

12. Попов С. А., Сенча І. А. SWOT-аналіз як інструмент із визначення стратегічних орієнтирів інноваційного розвитку системи державного управління. *Ефективність державного управління*. 2013. № 37. С. 114-122. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/efdu_2013_37_17 (дата звернення: 11.01.2020).

REFERENCES:

1. Rzaiev H.I., Vakulova V.O. (2016) *Metodyky otsinky investytsiinoi pryvablyvosti na rivni krainy ta perspektyvy yikh vykorystannia v ekonomichnomu analizi* [Methods for assessing investment attractiveness at country level and prospects for their use in economic analysis]. *Visnyk Khmelnytskoho natsionalnoho universytetu. Ekonomichni nauky*, vol. 3 (1), pp. 137–143.

2. Kulinich T. V., Mrychko M. A. (2013) *Investytsiina pryvablyvist Ukrainy ta mozhyvi shliakhy yii pidvyshchennia u suchasnykh umovakh* [Investment attractiveness of Ukraine and possible ways to increase it in modern conditions]. *Natsionalnyi universytet "Lvivska politekhnika"*, vol. 1, pp. 80–93. URL: <http://ena.lp.edu.ua/bitstream/ntb/23178/1/6-34-40.pdf> (accessed 11 January 2020).

3. Hrytsaienko H., Hrytsaienko M. (2017) *Investytsiina pryvablyvist Ukrainy* [Investment attractiveness of Ukraine]. *Agricultural and resource economics*, vol. 3, no.1, pp. 80-93.

4. Kulyniak I.Ya., Kopets H.R. (2017) *Metod analizu iierarkhii yak instrument otsiniuvannia rivnia innovatsiinoi aktyvnosti rehioniv Zakhidnoi Ukrainy* [The method of hierarchy analysis as a tool for assessing the level of innovation activity in the regions of Western Ukraine]. *Visnyk Natsionalnoho universytetu "Lvivska politekhnika"*, vol. 873, pp. 60-71.

5. Savitska O.P., Savitska N.V., Kulyniak I.Ya. (2012) *Formuvannia turystychnoi pryvablyvosti terytorii* [For-

mation of tourist attraction of the territory]. *Naukovyi visnyk Natsionalnoho lisotekhnichnoho universytetu Ukrainy: zbirnyk naukovo-tekhnichnykh prats*, vol. 22, no.15, pp. 148-154.

6. Priami investytsii (aktsionernyi kapital) v ekonomitsi Ukrainy po rehionakh. *Derzhavna sluzhba statystyky Ukrainy*. 2019. URL: https://ukrstat.org/uk/operativ/operativ2018/zd/inv_zd/pi_ak_ks_reg_kv/pi_ak_ks_reg_kv_u/arh_pi_ak_ksvr_u.html (accessed 8 January 2020).

7. Indeks investytsiinoi pryvablyvosti. *EBA*. 2019. URL: https://eba.com.ua/wpcontent/uploads/2019/07/Invest_UKR_1_half_2019.pdf (accessed 10 January 2020).

8. Povozyuk M. Lider u sferi investytsiinoi diialnosti Ukrainy. *Ofitsiyni portal Kyieva*. 2018. URL: https://kyivcity.gov.ua/news/kiv_lider_u_sferi_investitsiyno_diyalnosti_ukrani__mikola_povoroznik_na_biznes-forumi_u_londoni.html (accessed 9 January 2020).

9. Pro rezhym inozemnoho investuvannia: Zakon Ukrainy vid 31.05.2016 r./ Verhovna rada Ukrainu. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/93/96-%D0%B2%D1%80> (accessed 11 January 2020).

10. Investytsiinyi klimat Ukrainy. *Ministerstvo yustytsii*. 2019. URL: https://minjust.gov.ua/m/str_11352 (accessed 10 January 2020).

11. Fuchedzhy V.I. (2013) *SWOT-analiz yak instrument antykrizovoho finansovoho upravlinnia* [SWOT analysis as a tool for crisis management]. *Aktualni problemy rozvytku ekonomiky rehionu*, vol. 9, no. 2, pp. 156-161. URL: [http://nbuv.gov.ua/UJRN/aprer_2013_9\(2\)_31](http://nbuv.gov.ua/UJRN/aprer_2013_9(2)_31) (accessed 11 January 2020).

12. Popov S. A., Sencha I. A. (2013) *SWOT-analiz yak instrument iz vyznachennia stratehichnykh oriientyriiv innovatsiinoho rozvytku systemy derzhavnoho* [SWOT-analysis as a tool for defining strategic guidelines for innovative development of public administration]. *Efektivnist derzhavnoho upravlinnia*, no. 37, pp. 114-122. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/efdu_2013_37_17 (accessed 11 January 2020).